

Életreform, reformpedagógia és tanári hivatás

NEMES-NÉMETH NÓRA

Eötvös Lóránd Tudományegyetem, Pedagógiai és Pszichológiai Kar
Neveléstudományi Doktori Iskola

Németh András (2014): *Lebensreform, Reformpädagogik und Lehrerberuf*. Gondolat Kiadó, Budapest.

NÉMETH ANDRÁS kötete a magyar életreform törekvések, a pedagógiai reformmozgalmak, valamint a tanítói professzió egymásra gyakorolt hatását állítja középpontba. A szerző a téma elismert hazai kutatója, számos magyar és német nyelvű könyv, tanulmány, előadás látott napvilágot munkássága nyomán. Legújabb kötete merít korábbi munkái ismeretanyagából, rövid, összegző hangvételű, német nyelven íródott mű, mely egyidejűleg törekszik a történeti folyamatok és az összefüggések szemléltetésére.

A Gondolat Kiadó gondozásában megjelent kötet két, egymással szerves egységet alkotó részre tagolódik. Az első, rövidebb lélegzetű fejezet középpontjában az életreform és a pedagógiai reformtörekvések kapcsolata áll a századfordulótól 1945-ig terjedő időszakban. Történeti áttekintést nyújt az életreform magyarországi kibontakozásáról, majd a szerző *Bárczy István* fővárosi polgármester urbanizációs reformjainak, valamint a népközpontú tanítók szakmai és emancipációs mozgalmainak ismertetése révén rávilágít arra, hogy mily módon kapcsolódtak egymáshoz az egyre szélesebb körben ki-

bontakozó életreform mozgalmak és a korabeli pedagógiai reformtörekvések.

A második fejezet a fent említett új pedagógiai és társadalmi irányzatok, valamint a tudományosan megalapozott néptanítói tudás konstrukciós folyamatainak ismertetésére fókuszál a századfordulót követő évtizedekben. A bevezetést követő első három alfejezet ennek történeti hátterét, a modern magyar iskolaiügy, a pedagógusszakmák intézményesülésének és a pedagógiai szaktudás hazai kibontakozásának folyamatát tárja elénk. A negyedik alfejezet a korszak pedagógiai vitáira ható tudományként elfogadott irányzatait tekinti át, melyek kiemelkedő szerephez jutottak a modern néptanítói tudás új tartalmainak kijelölésében. Ennek nyomán kifejtésre kerül az ún. higiéniai diskurzus, a gyermek- és ifjúságtanulmány, a kísérleti pedagógia és a reformpedagógia. A szerző munkáját az új pedagógiai törekvések és az ezek mögött álló folyamatok kulturális-, társadalmi- és művelődéspolitikai kontextusának feltárásával, továbbá a modern magyar néptanítói tudáshoz szükséges ismereteket összefoglaló szakszótár, a Néptanítók Enciklopédiája bemutatásával zárja.

A könyv végén található impozáns irodalomjegyzékben betekintést nyerünk a téma mind magyar, mind német nyelven megjelent szakirodalmi hátterébe, egyazon által tájékozódhatunk a szerző eddig megjelent kapcsolódó műveiről. A könyvet ajánlom mindazok figyelmébe,

akik a szerző kutatási eredményeiről egy szintetizáló jellegű, német nyelvű könyvet szeretnének a kezükbe venni, mely mindamellett, hogy iránymutatásul szolgál, ösztönzőleg hat az olvasóra a további ismeretszerzés, a téma még részletesebb megismerésének irányában.